

Мартиненко В.О. Умови та чинники формування конкурентоспроможності регіонів країни / В. О. Мартиненко // Новината за напреднали наука – 2014: Матеріали за 10-а международна научна практична конференция (София, 17 - 25 май 2014 г). Том 8. Икономики. - София. «Бял ГРАД-БГ» ООД. 2014. – С. 60-63.

Економичні науки/ 13. Регіональна економіка

К. держ. упр., доцент Мартиненко В.О.

*ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»,
м. Суми, Україна*

УМОВИ ТА ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ КРАЇНИ

В сучасних умовах функціонування ринкової економіки все більш спостерігаються відмінності у рівнях соціально-економічного розвитку регіонів держави, які спричинені не лише несприятливими природно-кліматичними умовами, економіко-географічним положенням, історичними особливостями, а і недосконалістю існуючої регіональної політики та ефективністю використання наявних переваг регіонів. Поруч із цим, кожен регіон держави прагне зберегти свою унікальність та підвищити роль і значення у національній та світовій економіці. Тому сьогодні регіон розглядається як економічний суб'єкт, який функціонує в умовах конкуренції, а конкурентоздатність регіону стає одним із пріоритетних факторів його соціального та економічного розвитку і одночасно предметом фундаментального економічного аналізу.

В сучасних умовах «нової економіки» більшість регіонів України мають низький рівень конкурентоспроможності фактично за всіма показниками – від валового регіонального продукту до заробітної плати, від обсягів прямих іноземних інвестицій до частки експорту у структурі економіки регіону, що створює загрозу безпеці держави в цілому та створює серйозний виклик її цілісності та суверенітету. Так, спостерігається значна розбіжність між рівнями розвитку Києва і “промислового трикутника” (Донецька, Дніпропетровська,

Запорізька області) та решти областей України. Регіональні асиметрії у рівнях конкурентних переваг, людського розвитку та зовнішньоекономічної відкритості становлять більш як у 10 разів, що переходять межі допустимого. Така динаміка свідчить лише про те, що в більшості регіонів продовжують існувати вагомі структурні проблеми, не подолані за роки незалежності. Ще контрастніші тенденції притаманні внутрішньо-регіональному рівню.

З метою посилення конкурентоспроможності як самих регіонів, так і їх складових, вбачається необхідним насамперед:

- в кожному регіоні визначити структурні проблеми які мають визначальний вплив на конкурентоспроможність і потенціал зростання, та зосередивши зусилля місцевих органів влади та Уряду на їх вирішення;

- при складанні планів стратегічного розвитку для кожного регіону, визначити пріоритети та цілеспрямовано виконувати цей стратегічний план. Зробити все можливе, щоб уникати суттєвого коригування цього плану з черговою зміною керівництва;

- для їх реалізації підпорядкувати щорічні програми соціально-економічного розвитку, формування місцевих бюджетів, а також спрямувати на їх реалізацію щорічні інвестиційні трансферти з Державного бюджету;

- запровадити нові форми управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях, які б передбачали концентрацію і взаємоузгодження управлінських рішень усіх гілок влади, фінансових ресурсів, спрямованих на подолання структурних недоліків у ключових факторах конкурентоспроможності.

Для досягнення позитивних результатів у цьому напрямі центральна влада має прийняти довгострокову та середньострокову стратегії реформування системи державного управління для створення нової системи регіонального врядування, яка відігравала б активну роль у виробленні регіональної політики, спрямованої на зменшення нерівності регіонального розвитку в Україні.

Умовою зміцнення конкурентних позицій регіонів є виконання регіональними системами таких функцій:

- узгодження і захист інтересів регіону всередині країни і за кордоном. Владні структури мають забезпечувати створення умов для того, щоб кожний суб'єкт країни максимально використовував свій потенціал і все менше потребував державної допомоги;

- посилення конкурентних позицій регіону завдяки залученню інвесторів та удосконаленню економічної структури, сприянню розвитку в регіоні малого і середнього бізнесу;

- створення системи регіональних пільг і гарантій для діяльності підприємницьких, комерційних структур та інвесторів; нарощування зовнішньоекономічного потенціалу і розширення торгово-економічних зв'язків регіонів [1, с.9].

Важливою умовою забезпечення конкурентоспроможності регіону є також ефективне використання власних природних ресурсів, кваліфікації та здібностей трудових ресурсів, досягнень сучасного менеджменту, інноваційних, інформаційних та фінансових можливостей, що в сукупності являє собою його потенціал, який повинен бути конкурентоспроможним.

Таким чином, запропоновані заходи сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності регіонів держави, якщо запрацює державна регіональна політика європейського зразка, підкріплена реформованою системою територіальної організації влади, з чітким розмежуванням повноважень між ланками управління та між державними органами влади і місцевим самоврядуванням.

Література:

1. Гранберг Г. Региональный аспект экономической конкурентоспособности / Г. Гранберг // Конкурентоспособность и модернизация экономики: в двух томах; отв.ред. Е.Г. Ясин. – Москва.: Изд. дом ГУ ВШЭ. - 2004. - Т.2. - 480с.

2. Економічна енциклопедія. Під ред. Л.Воронович. – К.: Видавничий центр «Академія». – 2000. – 1350с. – С.85.